

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 437: Tâm Thanh Tịnh Đây, Trụ Xứ Không Có Phương Sở, Khi Dừng Không Lưu Lại Dấu Vết

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 038)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Tâm thanh tịnh này, trụ xứ không có phương sở, khi dừng không lưu lại dấu vết.】

Tâm không thanh tịnh, thừa cùng chư vị, thì sẽ có phương sở, vì sao vậy? Bởi vì trong tâm họ dính mắc vào tướng (trước tướng). Bạn sống ở đâu? Tôi sống ở số nhà bao nhiêu, đường nào đó, còn người kia thì sống ở chỗ nọ; bạn xem tâm của họ nhỏ bé biết bao nhiêu. Tâm thanh tịnh là không có giới hạn, không có phân biệt, không có chấp trước; có may mắn phân biệt chấp trước thì tâm liền không thanh tịnh. Tâm thanh tịnh là tận hư không, trùm khắp pháp giới; người ta hỏi bạn sống ở đâu? Vô sở trụ, “ưng vô sở trụ” (*nên không có chỗ trụ*), đó là điều Phật đã dạy chúng ta. Có chỗ trụ thì hỏng rồi, có chỗ trụ thì tâm lượng liền nhỏ bé, vô trụ thì tâm lượng này mới rộng lớn; tận hư không, trùm pháp giới thấy đều là trụ xứ của ta, làm gì có một nơi chốn cố định nào! Trụ xứ không có phương sở; khởi tâm động niệm là có phương, có sở (có nơi chốn, có hướng).

Khi dừng không lưu lại dấu vết; phàm phu chúng ta khi dụng tâm có lưu lại dấu vết hay không? Có, rơi rớt lại ấn tượng trong A Lại Da thức, đó chính là dấu vết. Chư Phật và Đại Bồ Tát khởi tâm động niệm không có dấu vết, cũng tức là nói trong A Lại Da thức của các Ngài không lưu lại ấn tượng, sạch sẽ tinh khiết, một trần không nhiễm, cho nên chư Phật Bồ Tát dụng tâm giống như tấm gương vậy. Mỗi ngày sớm tối chúng ta đều phải soi gương, Phật Bồ Tát dụng tâm cũng giống như tấm gương sáng; phàm phu chúng ta dụng tâm lại giống như cuộn phim của máy ảnh, chụp một cái là bên trong liền lưu lại dấu vết, nó lưu lại ấn tượng ở đó. Thế nên từ vô thủy kiếp đến nay ngày ngày đều chụp ảnh, trong tâm thật là rối tinh rối mù. Buổi tối bạn ngủ nằm mộng, mơ thấy những

giấc mộng kỳ quái, đó là gì? Đó chính là hạt giống (chủng tử) trong A Lại Da thức khởi hiện hành, vô cùng lộn xộn. Thế là bạn có thể nhận ra, Phật giảng không hề sai. Bậc Thánh nhân dụng tâm giống như tấm gương, chẳng những khi soi thì rõ ràng, mà khi cảnh qua rồi thì không lưu lại dấu vết. Ngay trong lúc đang soi, nào có lưu lại dấu vết! Chẳng những cảnh qua rồi không lưu lại dấu vết, mà ngay khi đang soi cũng không hề lưu lại dấu vết, đó mới gọi là tâm thanh tịnh. Đợi đến khi sự việc qua rồi mới không nghĩ tới nữa, thì đó hoàn toàn chẳng phải là thanh tịnh, như thế sao gọi là thanh tịnh được (*); khi thanh tịnh, đích xác là không lưu lại dấu vết, cái tâm đó mới được tự tại.

Chư vị nếu tâm thật sự đạt đến tâm thanh tịnh rồi, tướng mạo của bạn sẽ vĩnh viễn không thay đổi; bạn học Phật năm hai mươi tuổi, trải qua hai trăm năm sau bạn vẫn là hai mươi tuổi. Vì sao vậy? Vì tâm của bạn không thay đổi. Con người chúng ta vì sao lại suy lão, tướng mạo bị thay đổi? Chính là do ý niệm đang thay đổi. Bạn có ý niệm tồn tại, bạn dùng chính là tâm sinh diệt; tâm thanh tịnh là tâm không sinh diệt, có sinh diệt tức là không thanh tịnh. Cho nên phải biết rằng, thanh tịnh, bình đẳng chính là tâm không sinh không diệt. Vì vậy nó không có phương sở, nó không có dấu vết; cũng chính là điều chúng ta thường nói: không có phân biệt, không có chấp trước, không có vọng tưởng, cái tâm này mới gọi là thanh tịnh. Tướng của chư Phật Bồ Tát, chúng ta chưa từng nhìn thấy tướng rất già yếu của Phật Bồ Tát, chưa từng thấy qua. Chúng ta vẽ Phật Vô Lượng Thọ, vẽ Ngài thành một ông lão, đó là do con người vẽ ra, Phật Vô Lượng Thọ không phải là hình tướng đó. Các vị hãy đi đọc tụng “Quán Vô Lượng Thọ Phật Kinh”, trong “Quán Vô Lượng Thọ Phật Kinh” các vị xem thử Phật A Di Đà có mọc râu hay không, không hề có! Đó là sự hư vọng phân biệt của chúng sanh chúng ta, điều này nhất định phải hiểu rõ.

Chú thích:

(*): Ở đoạn này, Lão Hòa thượng nhằm phá bỏ sự hiểu lầm phổ biến của phàm phu về khái niệm “tâm thanh tịnh”. Ngài nghiêm khắc phê phán trạng thái tu tập sai lầm: ngay trong lúc đang đối người tiếp vật thì tâm liền bị dính mắc, sinh phân biệt chấp trước (lưu lại dấu vết trong A Lại Da thức); đợi đến khi sự việc qua đi rồi mới cố gắng đè nén, bắt ép bản thân phải quên đi hoặc không nghĩ đến nữa. Đó chỉ là sự tạo tác, ép uổng của vọng thức (tâm sinh diệt), hoàn toàn không phải là sự thanh tịnh của tự tánh. Tâm thanh tịnh đích thực (ví như

tám gương sáng) là ngay trong lúc đang làm việc, đầu chiếu soi vạn pháp thấu suốt rành rẽ, nhưng tâm tuyệt nhiên không lưu lại một mảy may ấn tượng hay sự dính mắc nào.